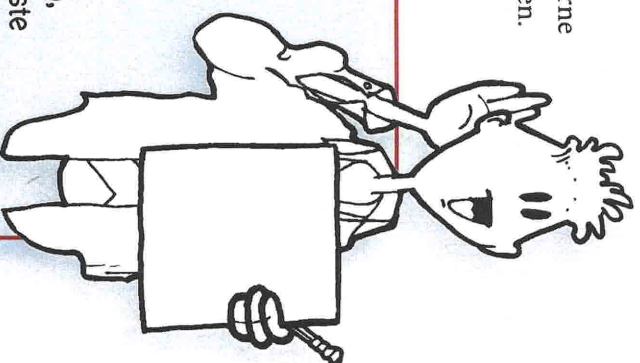

Lyt-tegn-skriv

Denne struktur stimulerer ikke alene tænkningen; når eleverne tegner og skriver undervejs, prenter stoffet sig i hukommelsen.

Lyt-tegn-skriv

Strukturen kan laves i teams eller i par.

Trin 1 Eleverne lytter, mens første del af stoffet forklares, eller på anden måde formidles.

Trin 2 Et passende sted afbrydes præsentationen, og eleverne laver en afbildning af det vigtigste af det, de har hørt.

Trin 3 Eleverne forklarer deres billeder til en partner i *Par på tid*, eller i teamet i *Ordet rundt*.

Trin 4 Eleverne skriver hver en opsummering af det vigtigste indhold.

Trin 5 Næste del af stoffet præsenteres, og processen gentages fra trin 2. Dette fortsætter, til alt stoffet er præsenteret.

Der kan evt. fortsættes med følgende trin:

Trin 6 Når alt stoffet er præsenteret, kan team-medlemmer individuelt skrive et sammenhængende udsagn om, hvad der var det vigtigste læringsindhold i stoffet.

Trin 7 Team-medlemmerne sammenligner og diskuterer deres udsagn.

Gode grunde til at anvende Lyt-tegn-skriv

- Strukturen skaber kraftigt fokus i lytteprocessen.
- Den visuelle afbildning af stoffet styrker både forståelse og hukommelse.
- Top-down formidling kobles til bottom-up læreprocesser.
- Strukturen er en "hyggelig" og anderledes måde at tilegne sig stof på.

Praktiske tips

- Ved abstrakt stof kan illustrationerne, som produceres i trin 2, have karakter af symboler eller modeller.
- Ved forelæsninger kan strukturen bruges som stop-struktur.

Læreprocesdomæner

- **Viden og færdigheder:** mestring af viden, skriftlig udtryksfærdighed, lyttefærdigheder
- **Tænkfærdigheder:** analytisk/kritisk tænkning

Eksempler på anvendelse

Viden og færdigheder og tænkfærdigheder

- I de små klasser fortæller eller læser læreren en historie for eleverne, som så illustrerer og forklarer historien undervejs.
- I natur/teknik eller geografi fortæller læreren et trin ad gangen om komplekse ting som istiden, jordens atmosfære, ørkenens eller bjergkæders opståen, datering af fossiler osv. Ved hver stoppause tegner, forklarer og skriver eleverne.
- I dansk eller engelsk viser læreren et digt på overhead-projektoren, en strofe ad gangen. Hun – eller eleverne – læser strofen, og team-medlemmerne afbilder deres indtryk og diskuterer og opsummerer på skrift, før næste strofe læses.
- I musik lytter eleverne til et stykke musik, hvorefter de først prøver at tegne og derefter diskutere det, de hørte.

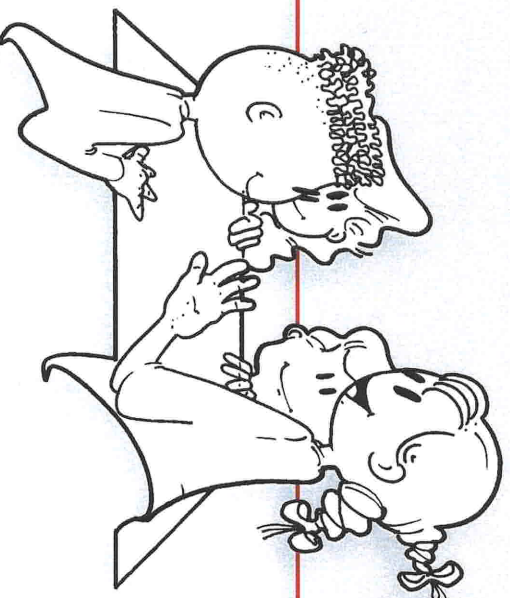
Ordet rundt

Denne struktur er meget simpel, og mange bruger den sikkert allerede. Den kan anvendes til alt fra repetition til brainstorming og evaluering.

Ordet rundt

Trin 1 Læreren giver emne eller opgave med mange mulige svar.

Trin 2 Efter tur giver team-medlemmerne deres svar.

Gode grunde til at anvende Ordet rundt

- Strukturen er en enkel måde, hvorpå man kan få alle til at bidrage med svar, ideer eller længere indlæg.

Praktiske tips

- Hvis hvert teammedlem har ét sammenhængende indlæg, tages blot en enkelt runde. Hvis de derimod sidder med mange ideer eller svar hver, tages et svar ad gangen, og *Ordet rundt* fortsætter, til alle svar er givet.
- Hvis hvert svar kræver forholdsvis lang taletid, fx fordi man bruger strukturen til små præsentationer, kan man evt. sætte en tidsramme, så hvert team-medlem får fx to minutters taletid.
- Den indbyrdes afhængighed styrkes, hvis det er tydeligt for eleverne, at de har brug for at lytte, fx fordi de skal give feedback, eller fordi de skal bruge den nye viden bagfter.

Variationer

- *Ordet rundt* indgår som sidste trin i en række mere komplekse strukturer, bl.a. *Tre-trins-interview*, *Ekspert-puslespil* og *Besøg en vismand*.

Læreprocesdomæner

- **Teambuilding**
- **Viden og færdigheder:** mestring af viden
- **Tænkefærdigheder:** analytisk/kritisk, innovativ, reflekterende tænkning
- **Videndeling:** inden for teamet
- **Kommunikative og sociale færdigheder:** turtagning, at opøve præsentationsfærdigheder, at give feedback

Eksempler på anvendelse

Viden og færdigheder

- Efter et forløb i natur/teknik, fysik eller biologi forklarer eleverne efter tur repetitionspunkter, som læreren har skrevet på tavlen eller en transparent.
- I begyndersprog brainstormer eleverne ord, de har lært, for ting i klasseværelset, beklædningsgenstande osv.

Tænkefærdigheder

- I religion, dansk eller psykologi har eleverne læst en vanskelig tekst hjemme. De får 3 minutters tænketid til at skimme den og understrege de vigtigste, mest interessante eller mærkeligste punkter i teksten. Derefter laves *Ordet rundt*, hvor eleverne på skift præsenterer et punkt, som diskuteres i teamet.
- Som optakt til arbejdet med individuelle skriftlige opgaver i dansk eller historie, præsenterer eleverne deres ideer eller problemer i *Ordet rundt* og får hver især respons fra de andre i teamet.
- I forbindelse med elevernes refleksioner over egen læring spørger læreren fx "Hvad er det vigtigste, du har lært i denne time, og hvorfor er det vigtigt for dig?" Eleverne gør evt. individuelle notater før *Ordet rundt*.

Videndeling

- Eleverne præsenterer for hinanden efter alle former for individuelt arbejde, hvor de har fået ideer, tilegnet sig viden, reflekteret eller fx skabt et produkt.

Rollelæsning

Denne struktur anvendes til læsning af tekster i alle fag. Den hjælper deltagerne igennem selv svært stof, så alle bedre forstår og husker, hvad de læser.

Rollelæsning

Der er fire roller: Oplæser, Referent, Overskriftmester og Sammenhængsmester.

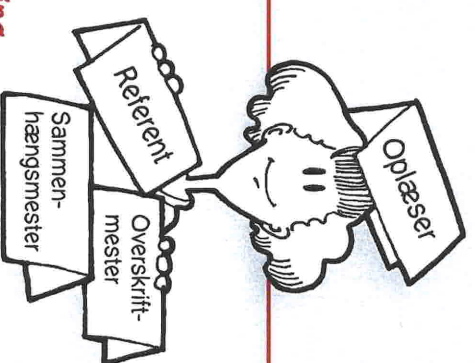
Trin 1 Oplæseren læser første afsnit.

Trin 2 Referenten giver et referat af det vigtigste indhold.

Trin 3 Overskriftsmesteren finder en dækkende overskrift til afsnittet, som han, eller alle team-medlemmer, skriver ned.

Trin 4 Sammenhængsmesteren forklarer sammenhængen med det forudgående eller prøver at forudsige, hvad der følger.

Trin 5 Rollerne roterer med uret, og næste afsnit læses. Osv.

Gode grunde til at anvende Rollelæsning

- Rollelæsning sikrer, at alle forstår hvert afsnit af teksten, før man læser videre. Derved undgår man, at elever "står af" forståelsesmæssigt undervejs.
- De mange kognitive og kommunikative processer, der er integreret i strukturen, gør, at stoffet fæstes bedre i hukommelsen.
- Rollelæsning giver god indsigt i teksters opbygning og opøver evnen til hurtigt at fange essensen i hvert afsnit.
- I fremmedsprogsundervisning giver rollelæsning effektiv oplæsning og bearbejdning af tekster.

Praktiske tips

- Strukturen er mest relevant ved læsning af tekster, der er kognitive eller sprogligt udfordrende for eleverne.
- Man hjælper hinanden undervejs. Især overskriftsmesteren har ofte brug for hjælp.
- Understreg, at referenten ikke skal gentage, hvad der er blevet læst, men opsummere det.
- Listen af overskrifter danner tilsammen et resumé af teksten, som kan benyttes i det videre arbejde.
- Strukturen kan godt være lidt krævende i starten, da hver opgave er kognitivt udfordrende – i hvert fald hvis teksten er svær. Men deltagerne vil gradvist blive dygtigere til at udføre de forskellige opgaver, hvilket er selve pointen med strukturen.

Variationer

- Rollerne kan ændres efter behov. I fremmedsprogsundervisning kan man fx udskifte sammenhængsmesteren med en sprogmaster, der udpeger svære eller interessante ord og vendinger.

Læreprocesdomæner

- **Teambuilding**
- **Viden og færdigheder:** mestring af viden, læsefærdigheder
- **Tænkefærdigheder:** analytisk/kritisk (bl.a. diskursanalyse), reflekterende
- **Kommunikative og sociale færdigheder:** at opsummere, at formulere sig præcist skriftligt, turtagning, at søge kompromis, at hjælpe

Eksempler på anvendelse

Viden og færdigheder og tænkefærdigheder

- I psykologi, religion eller mediefag anvendes rollelæsning til første del af en vanskelig tekst, som eleverne derefter skal læse færdig hjemme.
- I historie, biologi eller natur/teknik rollelæser eleverne vigtige afsnit af en tekst, de allerede har læst hjemme, så de er "varmet op" til at arbejde med den.
- I samfundsfag, dansk eller geografi læser eleverne en frisk tekst fra dagens avis eller Internettet, som de bagefter arbejder med i klassen.
- I dansk arbejder eleverne med analyse af sagprosatekster og bruger Rollelæsning til at afdække principper for teksternes opbygning.
- I engelsk, tysk eller spansk læser eleverne tekster, hvor en eller flere roller fokuserer på ordforråd eller grammatik.